

Prieks jūs sveicināt dabas atmodā!

Jau pavasara vēsmas jūtas aiz loga. Katra avīzes izdošana ir tāda kā maza nepadošanās. Apliecinājums tam, ka esam, un mums ir brīnišķīgi cilvēki, ir arī pasākumi un notikumi, par ko rakstīt. Viens no veidiem, kā vienot kopienu, ir iespēja teikto vārdu paturēt mazliet ilgāk, pārlasīt, nevis ātri pāršķirt uz skārienjūtīgā ekrāna.

Beidzot renovēta mūsu tautas nama un pagasta pārvaldes ēka, tajā atkal var notikt pasākumi.

24.02. Madonā man bija tas gods pastāstīt par savu pieredzi ceļā uz Viedo ciemu. Varam lepoties, ka savā novadā esam pirmais ciems, kas ieguva šo statusu. Viss sākās ar to, ka mūs pamudināja pieteikties MNF meitenes, aizpildījām anketu rakstot un pamatojot, kāpēc mūsu Degumnieki būtu pelnījuši šo nosaukumu. Pagaidām šis ir tikai statuss, nekādos projektos mēs neesam startējuši, jo tādi nemaz vēl nav izsludināti, kur varētu pieteikties un startēt tieši Viedie ciemi. Bet pasākumā sa-
klausījām, ka tomēr šādi konkursi būs, mēs noteikti piedalīsimies. Līdz šim esam piedalījušies 24 stundu hakatonā, kur tika aicināti Viedie ciemi un tie, kas vēl ceļā uz šo nosaukumu. Ieguvām 3. vietu un 100 EUR idejas attīstībai.

Veidosim atpūtas vietu Līdakalnā, Degumniekos. Arī citi pieredzes stāsti liecināja par to, ka galvenais ir ideja un iedzīvotāju iniciatīva, nauda nemaz tik daudz nav vajadzīga. Par to jau savā ziņā ir arī šis viedais stāsts, ka saimniekojam gudri, domājam, kā ar maziem resursiem iegūt lielāku labumu. Viedo ciemu varētu salīdzināt arī ar savu sētu. Tu taču neveidosi miskasti pagalma vidū, jo tā ir tava vieta, tu tur dzīvo! Padomāsi, ka varbūt var izveidot komposta kaudzi, lai samazinātu izmesto atkritumu daudzumu. Šādas izmaiņas tev neprasa lielu ieguldījumu, bet dod salīdzinoši vērtīgu devumu. Nozīmīgs ieguldījums ir veikts iepriekšējos gados, kad pagastā tika realizēti projekti, kā, piemēram, baseina izbūve, skolas renovācija, MFC „13. km”, hokeja laukuma un futbola laukuma izveide u.c., visus uzreiz nemaz nevar nosaukt. Šeit paldies mūsu iepriekšējam pārvaldes vadītājam Aigaram Šķēlam, pārējos sasniegumus, kas jau ir iedzīvotāju iniciatīva, varējām pievienot kopējam „attēlam puzzle”.

Statusa iegūšana pagaidām nav mērāma naudas izteiksmē, tā vairāk ir kā novērtējums, motivācija censties, turpināt mācīties un gūt jaunu pieredzi. Tā, piemēram, papētot pieredzes stāstus „smart rural” Zviedrijā, varam lasīt, ka ir vietas, kur iedzīvotājiem izdevies ciematā atvērt jau aizslēgtu skolu. Un tad jāaizdomājas, varbūt šis piemērs var kalpot kā iedvesma. Īsti viedi vārdi skan mūsu Degumnieku pamatskolas instrumentālā ansambļa „Trrr” dziedātajā dziesmā „Laiques lācis”: „Laiques lācis ir tevī pašā, tevī pašā tas mājo un mīt! Katrā elpā, katrā dvašā, ja nevari šodien, tu varēsi rīt!”

Viss mūsu pašu rokās, ja paši nerīkosimies, neviens cits arī mūsu ciemā nedarīs!

Dace Kalniņa

Kā jau ierasts gada sākumā, neliels atskats par sadzīvīskām lietām pagastā

Saistībā ar cenu kāpumu degvielai, elektrībai un līdz ar to visās citās jomās, 2023. gadā dzīvojam taupīgi.

Pavasārī straujās kušanas rezultātā būtiski tika bojāts ceļa segums

uz ceļa Kalnagals – Ozoliņi un Kalnagals – Ikaunieki. Paldies zemniekiem par sapratni un savu smagsvara sadarbības partneru novirzīšanu pa citu maršrutu. Ņemot vērā, ka mūsu

pagastā lielākā „ražotne” ir zemnieks, uz pagasta ceļiem svara ierobežojumu zīmes neliekam. Tehnikas paliek jaudīgākas, ražošanas apjomīgākas,

turpinājums 2. lpp.

turpinājums no 1. lpp.

tāpēc aicinu visus saprātīgi organizēt savus darbus tā, lai maksimāli saudzētu mūsu ceļu infrastruktūru – īpaši pavasara un rudens šķīdoni.

Vasaras gaitā atjaunojam greiderējamo virskārtu atsevišķos posmos uz pagasta ceļiem Prodi – Veckalniņi, Degumnieki – Asni. Šī ziema bija sniegiem bagāta, līdz ar to apjomīgi līdzekļi tika ieguldīti sniega tīrīšanā.

2023. gada laikā algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos tika nodarbinātas piecpadsmit personas. Kā jau ierasts šie darbinieki pamatā uzkopa un labiekārtoja pagasta teritoriju. Darbi noritēja abos pagasta ciematos, Liepsalās, Krievbirzes kapsētā, Lubāna mitrāja informācijas

teritorijā.

Pagājušajā gadā mums tika atvēlētas piecas darba vietas katru mēnesi, tad šogad ir tikai viena darba vieta no APSD. Pārējie nosacījumi nemainīgi, darbs sešas stundas dienā ar atalgojumu 250 euro mēnesī.

2023. gada sākumā Aigars Šķēls informēja par pašvaldības projektu Degumnieku tautas nama siltināšanā. Nu tas ir realizēts, atlikuši nelieli darbi ēkas apkārtnes apzaļumošanā. Tie, kuri apmeklēja pirmos pasākumus tautas namā, to varēja novērtēt. Kā mēs sakām – klubs ir ievērojami siltāks, un tur atrasties ir komfortabli. Pēc šī projekta realizācijas arī iekonomēsim uz kurināmo.

Pagājušajā gadā tika uzsākta Sko-

las ielas 10 (kantora ēka) jumta seguma atjaunošana. Sakarā ar vētras postījumiem Madonas novadā, kur būvniekam radās neatliekami darbi, Degumniekos darbus sāka vēlā rudenī. Ziemā šie darbi nebija veicami, bet, iestājoties atbilstošiem laika apstākļiem, jumta atjaunošanas darbi tiks pabeigti.

Šinī gadā lielus darbus neplānojam. Veiksīm ierastos ikdienas uzturēšanas darbus un tad jau skatīsimies pēc reālās situācijas. Varbūt arī radīsies iespēja veikt ko lielāku.

Novēlu visiem darbīgu, enerģijas pilnu saulainu pavasari un ražīgu vasaru!

Anita Ikaunieca

Statistika par pagājušo gadu

2023. gadā Ošupes pagastā piedzimuši 4 bērni, bet nomiruši 11 iedzīvotāji.

Madonas dzimtsarakstu nodaļā 2023. gadā reģistrēti 209 jaundzimušie, viņu vidū 200 Madonas novada bērni – 104 zēni un 96 meitenes, kas ir par četriem bērniem vairāk nekā 2022. gadā. Visvairāk jaundzimušo reģistrēts Madonā (57), Aronas pagastā (18), vismazāk – Indrānu pagastā (2).

Laulībā dzimuši – 49%, atzīta paternitāte – 48%, nav ieraksta par tēvu – 3% bērnu.

23% gadījumu jaundzimušais mātei ir pirmais bērns, 38% – otrs, 25% – trešais, 9% – ceturtais, 2% – piektais bērns.

89% bērnu dzimuši ģimenēs, kurās abi vecāki ir latvieši, 2 bērni dzimuši ukraiņu ģimenēs. Jaunākais tēvs dzimis 2003. gadā, vecākais – 1969. gadā. Jaunākā māte dzimusi 2006. gadā, vecākā – 1977. gadā. Reģistrēts viens dvīņu pāris – zēni. Divas mammas bērna reģistrācijas brīdī ir nepilngadīgas. Visvairāk jaundzimušo reģistrēti janvārī – 22, vismazāk decembrī – 9.

Populārākie bērnu vārdi

Zēniem: Jēkabs un Oliveris – vecāki to dāvējuši 5 dēļiem, Jānis – 4 dēļiem.

Meitenēm: Dārta – vecāki to dāvējuši 7 meitām, Paula – 4 meitām.

Neparastākie vārdi: zēniem: Damiāns, Evans, Hārdijs, Kristens, Meja, Raens, Tariēls. Meitenēm: Arina, Emi-

ja, Elora, Florence, Ketrīna, Lorena.

Divi vārdi doti 28 bērniem – 11 zēniem, 17 meitenēm.

Laulība

2023. gadā reģistrētas 126 laulības, tostarp 12 laulības reģistrētas novada draudzēs, kas ir par 33 laulībām mazāk nekā 2022. gadā. 53% laulāto pāru gadījumā abi salaulātie ir Madonas novada iedzīvotāji.

84% laulībā stājušies abi latvieši. Viena laulība slēgta starp Ukrainas pilsoņiem. 12 laulības slēgtas ar ārvalsts pilsoņiem: Lietuvas, Baltkrievijas, Rumānijas, Ēģiptes, Pakistānas, Lielbritānijas, Kazahstānas, Ukrainas pilsoņiem. Reģistrēta viena laulība, kurā viens no laulātajiem ir Latvijas nepilsonis.

69% jaunlaulāto stājušies pirmajā laulībā, 23% – otrajā, 6% – trešajā, 1% – ceturtajā. Viens laulātais stājies piektajā laulībā.

Jaunākajam līgavainim – 19 gadi, vecākajam – 72. Jaunākajai līgavai – 19 gadi, vecākajai – 72 gadi. 64% laulību vīrs ir vecāks par sievu. Lielākā gadu starpība – vīrs 21 gadus vecāks, sieva 13 gadus vecāka.

75% laulību sieva pāriet vīra uzvārdā, 2% – pāriet sievas uzvārdā, 18% – saglabā pirmslaulības uzvārdu, 4% – pievieno laulātā uzvārdu, 1% – veido kopīgu uzvārdu.

Aktīvāk laulībā stājušies Madonas (39) un Sarkaņu pagasta (16) iedzīvotāji. Ārpus dzimtsarakstu nodaļas

telpām noslēgtas 25 laulības. Populārākā laulības noslēgšana ārpus dzimtsarakstu nodaļas telpām – Kalsnavas arborētums (9). Visvairāk laulību reģistrētas augustā – 36, vismazāk janvārī – 2.

Laulības šķiršana

2023. gadā izdarītas 63 atzīmes par laulības šķiršanu, kas ir par 15 mazāk nekā 2022. gadā.

24% laulības šķirtas tiesā, 76% – pie notāra.

No šķirtajām laulībām ilgākā bija noslēgta 1977. gadā, īsākā – 2022. gada augustā. Biežāk šķirtas 2019. un 2020. gadā slēgtās laulības.

Mirstība

2023. gadā reģistrēti 488 miršanas gadījumi, viņu vidū – 437 mūsu novada iedzīvotāji, kas ir par 16 miršanas gadījumiem mazāk nekā 2022. gadā. 51 mirušais bijis no citām pašvaldībām. Miruši 208 vīrieši un 229 sievietes (Madonas novada iedzīvotāji). Visvairāk mirušo reģistrēts Madonas pilsētā (94), Ērgļu pagastā (31), Mārcienas pagastā (24). Nāves cēlonis 54% gadījumos ir sirds un asinsrites sistēmas slimības, 20% – ļaundabīgi audzēji, elpošanas sistēmas slimības – 5%, dažādi ievainojumi – 2%, COVID-19 – 2%. Visvairāk mirušo reģistrēti janvārī – 68, vismazāk septembrī – 28.

Vidējais mūža garums Madonas novadā 74,4 gadi; vīriešiem – 67,8 gadi, sievietēm – 80,3 gadi.

Amatierteātrim „Cits modelis” – 20

Šie 20 gadi pienākuši mums nemanot, liekas, nesen svinējām 15, un jau 20! Jauni, veci!? Veci, jauni?! Kā par gadu skaitli cilvēkam varam teikt – jaunība, bet kā par amatierteātra kolektīva pastāvēšanas laiku, manuprāt, daudz. Skatoties atmiņu albūmos, ko tādās reizēs gribas pārcilāt, ir darīts daudz. Noteikti ir tā, ka skatītāji (un ir jau arī dzirdētas runas), jautā un gaida no mums biežāku uzstāšanos, bet dzīve ir dzīve, un amatieriem tas nemaz nav tik viegli, jo katrs nākam no sava ikdienišķā pamatdarba, rūpēm par ģimenēm, notikumiem apkārt, – spējam tik daudz, cik nu spējam, bet vienmēr mums skatītājs ir ļoti svarīgs, un tas dod mums spēku doties uz priekšu iestudēt jaunus un jaunus darbus. Bez jums mēs nebūtu tādi, kādi esam! PALDIES par aplausiem, smiekliem un ziediem!!

Teātra mākslā, kultūrā un katrā darbā ir vajadzīgs novērtējums, atbalsts, pateikts labs vārds, lai sajostos vajadzīgs. Uz 20 gadu jubilejas sliekšņa saviem kolēģiem gribēju uzdāvināt kādu paliekošu dāvanu, lai katrs, uz to paskatoties, atceras, pasmaida un, ja prasīs bērni vai mazbērni, būtu ko pastāstīt par darbošanos teātra kolektīvā. Domāju lielas domas, kur un ko? Un es atradu... kur! Tālu nebija jāmeklē, ne aiz trejdeviņām jūrām, ne kalniem, tepat mūsu ciematā atradu izpildītāju, mākslinieku Arni Balto,

kurš ar savu fantāziju un rokām no metāla radīja tēlu statuetes, ar kādu lomu aktieris ienāca pirmo reizi šinī amatierteātrī. ARNI, MILZĪGS PALDIES!

Atbildot uz otru jautājumu – ko?

Es dāvanai devu nosaukumu „Pirmā debija” amatierteātrī „Cits modelis”. Pēc pasākuma biju gandarīta, ka

mana iecere bija izdevusies, jo aktieri teica: „Nu mums arī ir savi OSKARI!”

Tika pasniegti šādās nominācijās:

„Pirmā debija teātrī” par **Boņuka** lomu izrādē „Reiz bija...” (2003.) Valentīnai Kruškai. (viņa bija arī tā, kas rakstīja šo lugu);

„Pirmā debija teātrī” par **Pepijas Garzeķes** lomu izrādē – „Reiz bija...” (2003.) Ilzei Melngaili;

„Pirmā debija teātrī” par **Velna** lomu izrādē – „Reiz bija...” (2003.) Sandrai Tropai;

„Pirmā debija teātrī” par **Rūķa** lomu izrādē – „Reiz bija...” (2003.) Normundam Melngailim;

„Pirmā debija teātrī” par **Sarkan-galvītes** lomu izrādē – „Reiz bija...” (2003.) Daigai Brutānei;

„Pirmā debija teātrī” par **Viļņu Jāņa** lomu izrādē – „Īsa pamācība mī-

lēšanā" (2004.) Ervīnam Spridzānam;

„Pirmā debija teātrī” par **Saulcerītes** lomu – Skeču karuselis (2010.), Valdim Bennem (šajā pašā gadā Valdim bija galvenā loma izrādē „Lauku dzīve”, bet spilgtāk atmiņā palikusi tomēr – Saulcerīte);

„Pirmā debija teātrī” par **Kalponītes Elzas** lomu izrādē – „Maigās sirsniņas dēļ” (2018.) Gundegai Tropai.

Un pašiem jaunākajiem (jauniesācējiem) aktieriem:

„Pirmā debija teātrī” par **Idas** lomu izrādē „Lauku gurķis” (2023.) Līgai Bārbalei;

„Pirmā debija teātrī” par **Vinnija Pūka** lomu pasākumā „20 gadi amatierteātrim „Cits modelis”” (2024.) Aleksandram Šrubam.

Arī es tiku pie mākslas darba dāvanas: „Pirmā debija teātrī” par **Ragnas** lomu izrādē – „Reiz bija...” (2003.)

Ivetai Šķelei.

Šos visus 20 gadus ar mums kopā ir arī Dairis Ločmelis, kurš ir arī piedalījās izrādē „Īsa pamācība mīlēšanā” ar kalpa lomu bagātās Alīdas dzirnavās un vēl bija šoferītis izrādē „Lauku dzīve”, bet tad viņš nolēma nespēlēt teātri, bet mēs viņu kolektīvā joprojām iesaistām, jo Dairis ir mūsu galvenais skatuves iekārtotājs skeču karuseļos. Paldies, ka tu mūs nepamet!

Paldies par savu klātesamību teātrī savā jubilejas gadā sakām skaņotājam Aigaram Šķēlam un gaismotājam Valdim Bulatam! Lielu Paldies sakām visiem tiem, kuri aizsāka un kuri pievienojās amatierteātra gaitām un bija kopā ar mums un kādu ceļu posmu pavadīja uz skatuves.

Ko es varu teikt par savu kolektīvu?

Esmu priecīga būt kopā ar viņiem,

jo ikdienu mēģinājumi un izrādes dara interesantāku, dzīvespriecīgāku, jautrāku, darbīgāku un ļauj nenovecot. Neteikšu, ka darbs, ko dari, ir viegls, bet pārbaudījumus tas uzliek. Paldies par kopā būšanas laiku, par darbu un atbildības sajūtu, par jautrajiem brīžiem! Daudz laimes Dzimšanas dienā! Un novēlu, lai šis esības mirklis mums nebeidzas! „DZĪVES JĒGA IR SADARBOTIES KĀDA KOPĪGA MĒRĶA LABĀ”.

Gribu jums pačukstēt, ka marta beigās, apkopojot visus materiālus par mūsu kolektīva darbošanos teātrī 20 gadu garumā, aicināsim uz izstādi, kurā varēs aplūkot foto un skatīties „Cits modelis” iestudētos uzvedumus. Seko līdzī informācijai un nāc kavēties atmiņās!

Iveta Šķele

FOTO – Elīna Ločmele

Ar sirdi Degumniekos

Madaru Silajāni iepazinu pagājušajā vasarā, bija atnākusi kopā ar brāļa bērniem uz centriņu. Pārsteidza, cik ļoti viņa priecājās par to, kas šeit Degumniekos ir un kas notiek. Ļoti smaidīga un atvērta, arī viņas sociālajos tīklos tik bieži var pamanīt Degumnieku vietas, kaut arī pati strādā un dzīvo Rīgā. Nesen sazinājāmies, jo viņai bija ideja, kā mūsu dzīvi padarīt labāku. Parunājām un jutu, mums ir kas kopīgs, mums abām ļoti patīk Degumniekos!

Pastāsti par sevi!

Esmu dzimusi un augusi Degumniekos. Pabeidzu mūsu skoliņu. Pirmā audzinātāja man bija Mudīte Bodža. Nesen biju iegriezies ciemos pie viņas skolā kopā ar brāļa bērniem, skolotāja bija saglabājusi vēl pēc divdesmit gadiem spēles, ar kurām es darbojos, par to biju patīkami pārsteigta. Arī mana brāļa bērni labprāt spēlējās ar šīm spēlēm, atstājot viedierīces otrā plānā. Otrā audzinātāja mums bija Ināra Kiukucāne, arī ļoti jauka skolotāja.

Pabeidzu Degumnieku pamatskolu un devos pie brāļa uz Rīgu. Viņš jau gadu iepriekš bija aizbraucis strādāt un dzīvot, bija arī dzīvoklis, kur apmesties. Tā nu es devos uz galvaspilsētu un iestājos Āgenskalna ģim-

nāzijā, tagad gan šo skolu sauc par Rīgas Valsts vācu ģimnāziju. Kaut arī aizgāju uz Rīgu no mazas skolas, nejutos mācību ziņā sliktāka kā pārējie. Ļoti noderēja ieliktie zināšanu pamati šeit, piemēram, matemātiku mums ļoti labi mācīja Elizabete Šķēle. Ja arī kādā priekšmetā bija grūtības, mācījos, un viss izdevās. Pirmajā pusgadā man īsti nebija draugu. Biju meitene no Vidzemes ar Latgales akcentu. Pēc tam, protams, ieguvi arī draugus, tās ir manas labākās draudzenes vēl jop-

rojām. Parādījās arī populārā grupa „Borowa MC”, kura dziedāja latgaliski, visiem šķita stilīgi kaut ko parunāt latgaliski. Tad gan man nepatika, jo viņi to darīja nepareizi, likās, ja nemāki runāt latgaliski, tad labāk nerunā. Nav tā, ka es sevi uzskatītu par latgalieti vai Degumniekus par Latgali, man pret to nav nekādu iebildumu. Mans tētis ir ar saknēm no Latgales, bet mamma tepat no leclniekiem. Daudziem, kas atnāk uz Rīgu, pielīp galvaspilsētas akcents, bet man šķiet, ka man tā īsti nav, kā runāju, tā runāju. Atceros, ka skolā domrakstā saņēmu 9 balles, skatos, nevienas kļūdas, bet pasvītrots tikai viens vārds – savādāks. Izbrīnīta jautāju skolotājam, kādēļ tā? Viņa atbildēja, ka savādāks nozīmē cilvēks ar garīga rakstura problēmām, ja mēs runājam par lietām, tad jālieto vārds citāds. Vēl man ļoti iespiēdusies atmiņā kāda saruna trolejbusā. Puisītis jautā tētim, vai šovakar būs salūts. Tētis atbild, nē, salūts šodien nebūs. Puisītis uzstājīgi: „Bet mamma teica, ka šodien vakarā būs salūts!” Tētis atbild: „Dēliņ, šovakar būs ugunošana, salūts nav latviešu valodas vārds”.

Man bija septiņpadsmit gadi, kad brālis nolēma doties strādāt uz ārzemēm, tā nu es jau no šī vecuma rūpēturpinājums 6. lpp.

turpinājums no 5. lpp.

jos par sevi pati. Esmu pieradusi rēķināties ar sadzīves tēriņiem, plānojusi, ko varu nopirkt tagad, ko vēlāk. Man tā ir bijusi īsta dzīves skola, kas man ļoti noder vēl tagad.

Kad mācījos, strādāju pie tantes, palīdzēju tirdziņos, viņa tirgoja dažādus ādas izstrādājumus. Man bija tāds ieradums teikt „vei kur”, nevis tur. Tad tante man knieba, tā viņa man to „vei kur” izknieba (smejas). Tagad, ja dzirdu citu tā sakām, skatos ar „šķību” aci.

Pašlaik manas darba dienas aizrit pie datora, varbūt ar laiku gribēšu nomainīt ko aktīvāku, bet pagaidām lai tas pieder nākotnei.

Pastāsti par Degumniekiem tavā bērībā!

Man bija ļoti skaista bērībā! Degumnieki bija neformāli sadalīti tādos kā kvartālos – jaunītes, līvāni, divstāvenes, Zvidzianas iela. Bija pat tā, ka bērni dalījās pa bariem katrs savā „kvartālā”, no citiem „kvartāliem” nemaz tā barā neņēma, bet, protams, bija jau arī izņēmumi. Līdakkalns bija vesela paradīze ziemā, te tika būvētas tādas trases un tramlīni! Mans brālis uz vienas trases bija uztaisījis pat trīs tramlīnus! Tas bija ekstrēmi! Un tiešām neatceros, ka kāds būtu ko lauzis, vai ļoti traumējies. Cits līmenis bija, ja no trases ar tramlīniem varēji tikt līdz ceļam vai pat pāri tam. Toreiz jau to transportu arī bija mazāk, nekādi incidenti ar mašīnām arī negadījās. Katram mums bija sava plēve, kuru sargājām, es gan neatceros, kur tās plēves ņēmām, bet tā plaši pieejamas viņas nebija.

Tolaik lielākajai daļai puišu bija moči un mopēdi. Paši skrūvēja, remontēja, paši brauca. Manam brālim arī bija java. No tā laika man mazliet bail no moto braukšanas, jo brālis vizināja visai ekstrēmi. Kaimiņam Artim bija mocis ar blakus vāģi, tad mēs visi sasēdāmies, lai mūs vizina.

Gājām vasaras beigās un rudenī pa ciemu meklēt ābolus un bumbierus. Atminos, bija Zvidzianas ielā viena ļoti garda bumbiere, bet saimniece vai nu aiz spīts, ka mēs tur tik bieži lavījāmies, vai kādu citu iemeslu pēc to bumbieri nozāģēja. Mēs nereti gājām pa mājām, klauvējām pie durvīm un lūdzām, vai var pacienāties ar āboliem. Visgaršīgākie āboli bija Vaļuka mājā, tur ābeles tika iztukšotas visai ātri, jo

tad Degumniekos bija daudz bērnu. Atceros, ka visi (pretī tagadējam veikalam „Velga”) ar pilnām kabatām ābolu sēdējām uz maliņas, vesela rinda bērnu. Nāca Kapitolina meklēt mazdēlu Mareku un priecājās, cik mums ciemā daudz bērnu! Jā, un nebija arī telefonu! Kā no rīta izgājām ārā, tā atgriezāmies vienpadsmitos vakarā, visa diena

pagāja skriešanā, iešanā un darīšanā.

Man bija draudzene Kristīne, mēs kopā dzīvojāmies pa pļavām, plūcām puķes. Vienmēr nesu mājās, liku mammai vāzē. Atmiņā ļoti palikusi pieneņu pļava pie skolas, laikam tagad diezgan ātri tās puķes nopļauj, varbūt var atļaut daļai izziedēt. Tas būtu skaisti!

turpinājums 10. lpp.

Kabata

Degumnieku pamatskolas avīze

—februāris (44)/2024

Sveiki!

Pavasaris kluso ziemas mēnešu vietā ienācis ar spraigiem solīšiem, un ir laiks atskatīties uz notikumiem, kas iepriecināja mūsu skolas dzīvi janvārī un februārī. Šie mēneši bija pārpilni ar aizraujošiem brīžiem un izaicinājumiem, kurus nevarējām neatspoguļot skolas avīzē.

Konkursi un olimpiādes aizvadītas, atklājot mūsu skolas talantus un uzvaras dažādās jomās. Katrs dalībnieks bija ievēribas cienīgs.

Sacensībās un izbraucienos piedalījās gan sportisti, kas godam pārstāvēja mūsu skolu, gan izglītojošie piedzīvojumi, kas bagātināja mūsu prātus un sirdis. Katra komanda un dalībnieks ienesa savu dzirkstelīti un enerģiju, radot kopīgu sajūtu, ka mēs esam viena, liela ģimene.

Tagad, kad pavasaris jau vēro visus aiz stūra, mūsu skolēnu pulciņš ir gatavs jauniem izaicinājumiem un piedzīvojumiem. Mācības turpinās ar nepieciešamo šaspringumu, ar gatavību jaunām zināšanām.

Liels prieks pavēstīt, ka drīzumā mūs šagaida pavasara skolēnu brīvdienas! Šis ir laiks, kad varēsim paglābties no mācību grāmatām un iegrimt pavasara burvīgajā atmosfērā. Iespējams, daži jau plāno interesantas piedzīvojumu ekskursijas vai atpūtu kopā ar draugiem un ģimeni.

Neskatoties uz to, vai izvēlies baudīt siltos saules stariņus, izmēģināt kaut ko jaunu vai vienkārši atslēgties un atpūsties, svarīgākais ir izbaudīt šo brīvdienų laiku pilnībā. Varbūt tas būs piedzīvojums dabā, kāda radoša aktivitāte vai arī laiks, lai uzspēlētu kādu spēli ar ģimenei.

Neaizmirsti dalīties ar saviem piedzīvojumiem un iespaidiem ar mums - varbūt tavš stāsts papildinās nākamo skolas avīzi ar pozitīvu enerģiju un iedvesmu!

Pavasariņš sveiciens un turpināsim radīt kopīgu stāstu par mūsu skolas dzīvi!

Ar cieņu, Samanta Baltā
Skolas Avīzes Redaktore

Draudzības nedēļa 2024!

No 12. – 16. februārim, skolā norisinājās „Draudzības nedēļa” kurā skolēnu līdzpārvalde bija sagatavojusi dažādas aktivitātes kuras veicināja katra skolēna kreativitāti un veicināja saskarsmes un sadarbības prasmes. Visas nedēļas garumā, starpbrīžos un mācību stundu ietvaros, tika veikti dažādi uzdevumi.

Vizuālās mākslas skolēni ilustrēja zīmējumus ar Valentīndienas simboliem, aforismus par mīlestību. Latviešu valodā – domraksti par mīlestību, draudzību. Savas versijas par šīs dienas rašanos. Sports un veselība – tematiskas aktivitātes klašu kolektīvu saliedēšanai.

Otrdien – akcija „Pateicīgā sirds”. Katras klases skolēni ierakstīs pateicības vārdus apkārtējiem cilvēkiem. No šīm pateicības lapiņām, tika radīta liela sirds, kā dekoratīvs elements skolas gaitenī.

Trešdien – dominējošā krāsa sarkans, rozā, lillā. Trešdien skolā parādījās Amors, kurš ne tikai radīja pozitīvas emocijas, bet pacienāja arī ar kādu tematisku našķi.

Ceturtdien – individuālās sporta aktivitātes kopā ar sporta ministriem.

Piektdien – apbalvošana.

Tika noskaidrotas katras klases „**Labās sirdis**” – visizpalīdzīgākie un draudzīgākie:

- 1.klase – *Emīlija Malta;*
- 2./3. klase – *Amanda G. Baltā;*
- 4. klase – *Jēkabs Mālnieks;*
- 5. klase – *Anna Aurēlija Matīša;*
- 6. klase – *Rēzija Bormane;*
- 7. klase – *Toms Šķēls;*
- 8. klase – *Nauris Sprogis un Rainers Maižītis;*
- 9.klase – *Druvis Strods*

1.klase, sk. Indīra

2.,3.klase, sk. Ineta

7.klase, sk. Ināra

6.klase, sk. Zita

Prieks, ka saņemot atgriezenisko saiti, saņēmām daudz ieteikumus šādas aktivitātes rīkot biežāk! Paldies visiem par piedalīšanos.

Skolēnu līdzpārvaldes preses ministrija.

No baroka līdz rokam

Valsts izglītības satura centrs (VISC) sadarbībā ar pašvaldībām, izglītības un kultūras iestādēm, organizē Latvijas izglītības iestāžu vokāli instrumentālo ansambļu, instrumentālo kolektīvu un popgrupu festivālu – konkursu „No baroka līdz rokam”, kas tiek organizēts ar mērķi sekmēt bērnu un jauniešu pilsonisko līdzdalību, kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā lietpratību, iesaistoties Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanā un kopšanā. Šogad konkursantu statuss bija arī mūsu skolas grupai “TRRR”, kas, izturot 1. atlasē kartu (video ieraksta nosūtīšana rīkotājiem), saņēma uzaicinājumu piedalīties reģiona konkursā, kas mūsu grupai deva iespēju uzstāties Valmierā. Paldies Jēkaba tētim Aigaram Šķēlam, kurš neatteica mūs aizvīzināt uz lielpilsētu un turēt roku uz pulsa par uzstāšanās niansēm. Paldies vecākiem par atbalstu, uzmundrinājumu un ikšķu turēšanu.

Puiši sevi godam parādīja un ieguva 1. pakāpes diplomu. Mūsu konkurenti bija gan jauniešu centru popgrupas, gan Yamahas mūzikas skolas grupas, gan Valmieras Viestura vidusskolas un Valmieras ģimnāzijas grupas. Lauku skolas bija niecīgi pārstāvētas (2 no 16).

Aicinām puišus Renāru Zondaru, Rūdolfu Iesaliņu, Tomu Šķēlu, Jēkabu Šķēlu un Reini Strodu aprunāties par sajūtām un mūziku.

Ko Tu iegūsti no spēlēšanas grupā?

RENĀRS: Es, no dziedāšanas grupā, iegūstu prieku un baudu klausīties mūzikā, ko mēs paši spēlējam.

RŪDOLFS: es iegūstu iespēju uzstāties vietās kā, piemēram, Valmierā!

TOMS: iegūstu prieku un labsajūtu redzot citu prieku par mūsu priekšnesumiem.

JĒKABS: Es jutos labi spēlējot grupā, mēs popularizējam Degumnieku ciemu un tā vārdu.

REINIS: no spēlēšanas grupā iegūstu pārliecinātību un drosmi, kas man palīdz uzstāties uz skatuves publikas priekšā arī citur.

Cik mūzikas instrumentus un kādus Tu proti spēlēt vai vēlētos iemācīties?

RENĀRS: māku klavieres paspēlēt, bet gribētu iemācīties bungas.

RŪDOLFS: es nemāku spēlēt nevienu instrumentu, bet es vēlētos iemācīties bungas sist.

TOMS: protu spēlēt klavieres, ģitāru un ukuleli, gribētu iemācīties vēl kādus stīgu instrumentus.

JĒKABS: māku spēlēt daudz instrumentus—saksofonu, kahonu, klavieres, ukuleli un mazliet akustisko ģitāru, bet es gribu iemācīties spēlēt bungas, lai varu spēlēt tās mūsu grupā.

REINIS: protu spēlēt akustisko ģitāru, basģitāru, ukuleli, klavieres, kahonu, bungas, tenoru, eifoniju. Instrumenti, kurus es vēlētos iemācīties ir elektroniskā ģitāra un trombons.

Kāda bija sajūta uzstājoties Valmierā?

RENĀRS: Sajūta uzstājoties Valmierā bija ļoti savāda, jo uz skatuves viss likās kluss un neko nedzirdēju, nevarēja saprast, vai zālē skan.

RŪDOLFS: pirms uzstāšanās Valmierā, jutos diezgan nervozs, bet tad, kad pienāca brīdis uzstāties, jutos daudz labāk.

TOMS: Iespaidīgi bija uzstāties Valmierā, redzot ka cilvēkiem mēs patīkām un dabūjām 1. pakāpi.

JĒKABS: Manas sajūtas bija tādas - ne uztraukums, ne bailes, vienkārši “močiju”.

REINIS: Sajūta uzstāties Valmierā bija ļoti interesanta un patīkama. Pirmais jau tāpēc, ka mēs vispār tikām uz Valmieru. Uzkāpjot uz skatuves, tā šķita tik liela, ka bija nedaudz uztraukums, bet tas pieder pie lietas un viss bija kārtībā.

Vai jums ir kāda autoritāte- mūziķis, kuram gribētu līdzināties vai no kura iedvesmojaties?

RENĀRS: Man nav neviena, kam es gribu līdzināties, jo es gribu būt tāds, kāds es esmu dzīvē - tāds arī uz skatuves.

RŪDOLFS: nē, es neiedvesmojos no neviena, es dziedu pats no sevis un mēģinu pēc iespējas labāk.

TOMS: īsti negribu nevienam mūziķim līdzināties, bet iedvesmojos no daudziem, vairākiem mūziķiem. Visvairāk iedvesmojos no mūziķa Jacob Collier, viņš arī ir multiinstrumentālists un man patīk viņa mūzika.

JĒKABS: Es negribu būt kā kāds, es gribu būt es pats.

REINIS: Cilvēks no kura es iedvesmojos ir mans mūzikas skolas skolotājs Arturs Kloppe, jo viņš ir tas, kurš mani virza dziļāk mūzikā.

Kādu mūziku Tu klausies ikdienā?

RENĀRS: ikdienā klausos repu un drum un bass.

RŪDOLFS: es klausos tādu atmosfērisku repu, zināmi reperi tādam žanram būtu Chris Travis un Xavier Wulf.

TOMS: ikdienā klausos 2000. -2010. gadu popmūziku.

JĒKABS: Es bieži klausos angļu dziesmas, jo dažās dziesmās var izjust dzīvi.

REINIS: Es ikdienā vairāk klausos repu un hiphopu, kaut gan, es zinu, ka tas galīgi nesaskan ar to, ko mēs spēlējam ar grupu. Tāda vienkārši ir mana gaume. Dažkārt pats paspēlēju uz ģitāras kādu tautā zināmu dziesmu.

Vai plāno savu dzīvi saistīt ar mūziku!

RENĀRS: savu dzīvi neplānoju saistīt ar mūziku kā savu darbu, bet kā ar hobiju es savu dzīvi saistišu ar mūziku.

RŪDOLFS: man liekas, ka mana dzīve nesaistīsies daudz ar mūziku, man ir domas saistīt savu dzīvi ar citām lietām.

TOMS: Jā, es tiešām vēlos būt multiinstrumentālists, dziedāt un visur kur uzstāties.

JĒKABS: Iespējams, jo man ir gana talanta, lai to panāktu.

REINIS: Jā, tāda doma ir!

No kreisās: Rūdolfs, Renārs, Reinis, Toms, Jēkabs

Isa priekšnesuma analīze: Labi noslēgtas priekšnesums!
Puiši: maki, ļoti vēlas pierādīt
labākus variantus. Malozi!
P. d. d. d.
Žārijas pārstāvis (vārds, uzvārds): D. T. G. G. G.

Lasīsim kopā!

No 2001. gada Latvijā veiksmīgi darbojas lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija". Tā ir LR Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas finansēta Bērnu literatūras centra iniciatīva, ko raksturo visplašākais aptvērumš. Programma tiek īstenota ikvienā Latvijas novadā un, kopš 2007. gada, tā ir pieejama arī ārpus Latvijas robežām. Katrai vecuma grupai ieteiktās grāmatas lasa un vērtē bērni, jaunieši, no 2012. gada – arī pieaugušie. Tādējādi, rādot priekšzīmi bērniem, par žūrijas ekspertiem ir kļuvuši daudzi vecāki, vecvecāki un skolotāji.

2., 3.klases grāmatu eksperti

Foto mirklis ar Skatuves runas konkursa dalībniekiem un pedagogiem.

Programmas mērķis ir veicināt lasītprasmi un interesi par grāmatām, vienot lasītājus un rosināt diskusijas par grāmatām, sekmēt augstvērtīgas literatūras izplatību. Bibliotēkās, kas pieteikušās dalībai programmā, nonāk aktuālāko grāmatu kolekcija. Kolekcijā ir pieredzējušu un profesionālu bērnu un jauniešu literatūras ekspertu ieteiktas grāmatas. Līdz janvāra beigām dalībnieki izlasa vismaz trīs izvēlētās vecuma grupas grāmatas un aizpilda elektronisko grāmatu novērtēšanas anketu. Pēc anketas aizpildīšanas viņi saņem balviņu. Aizpildīto anketu rezultāti tiek apkopoti Latvijas Nacionālās bib-

liotēkas Bērnu literatūras centrā.

Degumnieku pamatskolā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2023" visaktīvāk iesaistījās 2.,3.klases skolēni (audz. I.Strode). Bērni lasīja savam vecumposmam atbilstošas grāmatas un vērtēja, kā arī iejutās autoru un mākslinieku lomās, izveidojot savu grāmatu, kuru var izlasīt skolas bibliotēkā. Iecienītākās grāmatas atšķīrās, tāpēc ar nepacietību gaidīsim BJVŽ fināla pasākumu, kur būs apkopoti anketu rezultāti un kļūs zināms, kā grāmatas tika novērtētas visā Latvijā.

Skatuves runas prasmju izkopšana, veicinot dalībnieku emocionālo un radošo pašizpausmi, notiek caur Skatuves runas konkursiem, kuri notiek visā Latvijā. Mūsu skolas bibliotēkā uzņēmu jaunos māksliniekus—Kristu Dubrovsku (2.kl., sk.I.Strode), Katrīnu Iesaliņu (3.kl., sk. I.Strode), Mārtiņu Mālnieku, Denīzi Bormani, Rēziju Bormani (6.kl., sk. M.Putāne –Ērgle) un Samantu Balto (8.kl., sk. I. Bal-tā), lai kopā ar viņu skolotājiem izvērtētu konkursantu gatavību uzstāties Madonā.

Martā turpināsim izzināt rakstītā vārda spēku- pētīsim bibliotēkas krājumu, mācīsimies meklēt literatūru par dažādām tēmām, pētīsim enciklopēdijas, vārdnīcas un izziņu literatūru, lai prastu atrast informāciju tajās un būsīm zinoši!

Bibliotekāre Rita

Trīs, divi, viens- lecam iekšā! Tā darām mēs, Sauleszaķēni! Ieraugām, virzāmies tuvāk, aplūkojam, saprotam, ka vēlamies izzināt un sākam! Sākam pētīt, izzināt, uzzinām un dodamies atkal tālāk!

Ziema mums bijusi aktīva, darbīga un prieka pilna. Gada izskaņā cepām piparkūkas, rotājām eglīti, ciemojāmies Rūķu Piparkūku ciemā, kur mūsu mazās, baltās sirsnīgas un labsirdība pārvērtā palaidnīgu Raganiņu par mīļu draudzeni un mūs apciemoja pats Ziemassvētku Vecītis. Mēs baidījām ziemas priekus visās tās izpausmēs- velām un celām sniegavīrus un cietokšņus, bridām dziļas kupenas un mācījāmies noturēties uz ledus, pētījām pēdas sniegā un paši veidojām pēdu ceļus, izzinājām sniega īpašības un tā pielietojumu dažādos sniega stāvokļos, jo mums patīk gan viegla, irdenais sniedzīņš, kurš lido pa gaisu un mīksta, lipīgais, kurš palīdz veidot sniega objektus.

Februāris mums atnesis arī daudzus vīrusus, tāpēc šobrīd mums grupiņā ir tapusi "zaļā palodze", kur aug vitamīni- kressalātus un sīpolociņus jau ēdam un vērojam kā dīgst dilles un redīsi- ēdīsim pašu audzētus vitamīnus un būsīm stipri!

Sauleszaķēnu 5 - 6 gadīgie bērni piedalās eTwinning projektā "Veselīgais našķis". Projektā sadarbojas ar Lubānas PII "Rūķīši" un Dzelzavas PII "Rūķis". Gatavo našķus no veselīgiem produktiem. Pēta, izzina produktu daudzveidību un meklē garšīgākās kombinācijas.

Gaidām pavasara saulīti, jo jau esam izvirzījuši sev jaunus izaicinājumus, lai varētu teikt- trīs, divi, viens, lecam iekšā un sākam!

Degumnieku pamatskolas pirmsskolas izglītības grupa "Sauleszaķēni"

- ◆ Labdarības pasākums-Ziemassvētku izrāde "Svētkus vajag visiem!"
- ◆ Teātra izrāde "Mēnestiņa stāsti" 2., 3.kl. izpildījumā Ošupes pagasta bibliotēkā
- ◆ Tenisa turnīrs skolā—skolēniem, vecākiem, pedagogiem
- ◆ Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas noslēguma pasākums skolas bibliotēkā (2./3.kl., sk. I.Strode, R.Stafecka)
- ◆ Madonas novada bērnu un jaunatnes atklātais čempionāts 64.laučiņu dambretē, 1. posms (sk. G.Mežīte)
- ◆ Matemātika+ sports= mācību stunda (sk.G.Mežīte, R.Strods)
- ◆ Barikāžu atceres pasākums (sk.M.Vilciņa)
- ◆ "Gribu būt mobilš" - 7.klases komanda, sk. I.Kiukucāne—3 atlases kārtas neklātienē, pusfīnāls klātienē Alūksnē, Atzinība.
- ◆ e-Twinning projekts "Cultural Diversity around the world"
- ◆ PiG "Saulsaziņi" E - twinning projekts "Veselīgasi našķis"
- ◆ 2. posma latviešu un literatūras olimpiāde starpnovadu apvienībā 5.-6.kl. (sk. M. Putāne - Ērgle, 5.kl.-A.Matīsa, 6.kl.-R.Bormane)
- ◆ Karjeras izglītības pasākums multifunkcionālajā centrā 13.km - tikšanās ar Madonas novada jauniešu domi un vecāko speciālisti jaunatnes un ģimenes politikas jomā I. Strazdiņu/I. Baltā
- ◆ 2.posma latviešu un literatūras olimpiāde 8.kl. start novadu apvienībā (sk. M. Putāne - Ērgle, 8.kl.-S.Baltā)
- ◆ Skolu kauss volejbolā II posms "B" grupa (8.-9.kl.skolēnu, interešu izglītības audzēkņu komandas) 3. vieta
- ◆ Skolēnu līdzpārvaldes pasākums ar nakšņošanu (I. Baltā)
- ◆ 1.posma olimpiāde matemātikā 5.-7.kl. izglītības iestādē 19.02.- 23.02.2024.(sk. Z. Juste, sk. A. Ikaunieci)
- ◆ Uzdevumi.lv konkurss "Matemātiskais ķēriens" (19.02. - 8.03.), otrajā kārtā tiek A.A. Matīsa, T. Šķēls, M. Veisa, G. Aizpurvs, K.Bārbals, A.Belova, Dž.Zeps, R.Greiziņa, M.Greiziņš, K.Priednieks, S.Pommers.
- ◆ Dabaszinību, matemātikas priekšmetu, tehnoloģiju mācību jomu nedēļa
- ◆ Skolēnu līdzpārvaldes un klases vecāko sarunas
- ◆ Skatuves runas konkurss skolā (sk. I. Baltā, I.Strode, M. Putāne Ērgle), izvirzām 6 skolēnus un novada skatuves runas konkursu.
- ◆ Kalpaka kauss - vēstures konkurss un ierindas skate (Madonas kultūras centrs) - 5./6. kl. un 8.-9.kl. komandas (sk. Z. Juste, R. Strods). 5./6.kl. komandai 1.vieta un 8.,9.kl. komandai 2. vietas skatē.
- ◆ Valentīndienas aktivitātes/I. Baltā, sk. Līdzpārvalde
- ◆ Volejbols "Top bumba" Barkavā—3. vieta, sk. R.Strods
- ◆ Pasākuma cikls "Kalpaka kauss 2024" Barkavā - 5.,6.kl. komandai —3. vieta Militarizētajā stafetē, 3.vieta Latviskajā dzīvesziņā, 2.vieta Patriotisko dziesmu konkursā. 8./9.klašu komandai—3. vieta Militarizētajā stafetē.

Informāciju apkopojā I.Strode

Ikgadējā Labdarības izrāde

2.,3.kl. ceļā uz bibliotēkas pasākumu

Barikāžu laika izzināšana

Citāti un atziņas no skolēnu domrakstiem

- ♥ Vissvarīgākās vērtības man ir ģimene un draugi, jo tie man palīdz.
- ♥ Manuprāt, pietiek ar vienu īstu draugu, lai cilvēks būtu priecīgs.
- ♥ Man šķiet, ka lielākās vērtības ir ģimene, draugi, veselība un prieks.
- ♥ Mūsdienās cilvēki mēģina ar vārdu "mīlestība", aizmirstot tā patieso nozīmi.
- ♥ Tie, kas ignorē un neciena citus, arī paši netiek mīlēti.
- ♥ Mīlestība ir piedošana.
- ♥ Cilvēks, kurš būs vienaldzīgs, domās tikai par sevi, nekomunicēs, būs īgns un nevienu nemīlēs, to pašu saņems arī no citiem.
- ♥ Īsta mīlestība ir cilvēka mūža sapnis.
- ♥ Mamma ir vismīļākais cilvēks pasaulē.
- ♥ Es uzskatu, ka drauga mīlestība ir svarīga un spēcīga. Nekas to nevar izjaukt, jo draugi viens otru aizstāvēs un palīdzēs.

Apkopojā latviešu valodas skolotāja Maruta Putāne Ērgle

Prāts un neprāts

Februāra nogalē skolēni visa vecuma grupās tika sveicināti dabaszinātņu, matemātikas un inženierzinību nedēļā "Prāts un neprāts". Mācību stundu ietvaros katram tika dota iespēja iesaistīties dažādos dabaszinātņu uzdevumos: ķīmijā veikt eksperimentus, fizikā pierādīt teorijas un radīt elektrības luksturīti, dabaszinībās, caur radošo darbību, izzināt kustību, spēku un elektrības vadāmību, pierādīt gaismas krāsu veidošanos dabā.

Skolēni pilnveidoja praktiskā darba iemaņas un secinājumu izdarīšanas prasmes, veicot eksperimentus ar mājās sastopamajām vielām, mācījās izprast to īpašības un lietošanas pamatojumu. Attīstīja sadarbības prasmes.

4.-9.klases skolēni iepazinās ar Platona daudzskaldņiem - heksaedru, dodekaedru, kosaedru, oktaedru, tetraedru. 6. un 8.klases skolēni matemātikas stundās izpēlēja dažādas virtuālās matemātikas spēles (phet/simulation/ math).

Noslēgumā skolēni draugu komandās piedalījās erudīcijas spēlē "Prāta banka", kur rādīja savu azartu un zināšanas dabaszinību mācību priekšmetos trīs kārtās un cīnījās starp komandām par vietām un balvām. Katram no mums tas deva iespēju izvērtēt savu pieredzi strādāt komandā, eksperimentēt, atklāt kaut ko jaunu un parādīt savas prasmes un zināšanas dabaszinātnēs.

Paldies visiem dabas zinību nedēļā "Prāts un neprāts" iesaistītajiem pedagogiem—I.Zepai, A.Caunītei, I.Baltajai, Z.Justei, A.Ikaunieci, I.Strodei, M.Bodžai.

Dabas zinību skolotāja Mudīte Bodža

turpinājums no 6. lpp.

Man negaršoja sīpoli, negaršo arī tagad. Vienīgais, ko ēdu no sīpola, ir loki. Kad vēl biju maziņa, tante Ināra teica, ka iedos man desmit latus, ja es apēdīšu sīpolu. Desmit lati – tā tak bija nauda! Iekodos sīpolā, bet sapratu, ka nevarēšu, teicu tantei: „Nevajag man to naudū!”

Ar mammu un tanti esam gājušas arī no rīta, saulei lecot, uz ganiem govīs slaukt. Mani pieceļ agri no rīta, iesēdina „tačkā” un mēs dodamies pa Beča ceļu uz ganiem. Es biju tā, kas sadzina govīs uz slaukšanu, pati gan neslaucu. Neapprakstāmi! Daudz man tādu īsu un skaistu atmiņu no manas bērnības zemes – Degumniekiem.

Kādus tu redzi Degumniekus tagad?

Vienmēr, kad atbraucu, eju Degumnieku aplī: Zvidzianas iela, Līdakalns un atpakaļ pa Celtnieku ielu. Man ļoti patīk. Agrāk darba dēļ man bija grūtāk atbraukt, tagad grafiks ir mainījies un varu būt šeit biežāk. Degumnieku stadionā ir burvīgi saulriet, tas skats ir neapprakstāms, man liekas nekur nav tāds. Fonā sisina sienāži, teiksiet, nekas jau īpašs, bet Rīgā tādu skaņu nav. Vēl Degumniekos priecājos par zvaigznēm, eju vakarā ar galvu „gaisā” un skatos zvaigznēs, Rīgā tās nevar redzēt, jo tur jau ir gaismas piesārņojums. Draugi man saka: „Mada- ra, tu proti priecāties par mazām lietām!” Jā, tā ir!

Satiku klases biedru Arvi, viņš man saka: „Tev jau tikai „storijī” (īss foto vai video stāsts sociālajos tīklos) par Lubānas ēdņīcu un Degumniekiem.” Bet ja ir tik forši, kādēļ nepadalīties ar to?

Ir manā draugu lokā tādi, kas ienīst Rīgu. Man tā nav, patīk gan Rīga, gan lauki. Katrai vietai savs šarms. Nesen gāju no darba mājās, un Rīgas ielās – mīgla, visas tās gaismas un gaismiņas – skaisti!

Vienmēr jau es neesmu tā regulāri braukusi uz Degumniekiem, gan darba dēļ un bijuši citi iemesli, bet tad nomira brālēns, un es aizdomājos, ka mani mīļie jau nebūs vienmēr. Jābrauc un jābaida laiks kopā ar viņiem!

Vēl Degumniekos ir mana pujene (smejas). Katru gadu braucu, apkopju. Esmu redzējusi to pumpuru un pārziedējušu, bet pilnos ziedos nē. Vienmēr viņa pamanās ziedēt tad, kad manis nav. Esmu arī uz 18. novembri

sastādījusi pie mājas tulpes. Viņas arī dūšīgi pavasarī zied. Bet kaķiem par to ir cits viedoklis, tādēļ tulpju rindas palikušas retākas. Bet svarīgākais, ka kaut kas jau zied!

Katru gadu cenšos plānot atvaļinājumu jūnija beigās, tad braucu vākt tējas – sarkano āboliņu, pelašķus u.c. Savācu un tad dāvinu draugiem, un lietoju pati. Tiešām nepērku veikala tējas, man ir savējās. Jāņu laikā zinu, kur griezt kalmes, kur iet pēc ziediem vainagam.

Kur tu redzi lielākos plusus – Rīgā, kur laukos?

Interesants jautājums! Tieši tā, plusi ir gan vienai vietai, gan otram. Uzreiz prātā nāk teātra apmeklējums, kad pamanīju autobusu, kas pilns ar teātra mīļiem no lauku teritorijas. Tas lika aizdomāties, ka baudīt kultūru ir tava izvēle. Vari sēdēt laukos un teikt, ka te nekā nav, vai saņemies un aizbrauc, noskaties labu izrādi, dodies atpakaļ un esi vietā, kur vēlies būt. Tikpat labi tu vari dzīvot Rīgā un vispār nepatērēt kultūru, neiet nekur.

Ziemā retāk braucu uz laukiem, jo ir tāds miera periods, nav daudz ko darīt ārā. Nu Ziemassvētki ir cits stāsts, tie ir ģimenes kopā būšanas brīži.

Vasarās braucu, stādīju savu dārzu pie Elgas tantes, tās gan bija tikai dažas vadziņas. Pirmajā gadā man padevās ļoti laba raža. Pašai prieks! Otrajā gadā viss izkalta, trešajā gadā vaboles noēda kartupeļu lakstus, bet arī ar to visu bēdu man izdevās norakt divus maisus ražas. Tagad gan esmu dārzam metusi mieru. Ņemu kartupeļus no Endija, kuram sanāk izaudzēt ļoti garšīgus. Agrāk teicu, kāda jēga stiept no laukiem kartupeļus uz pilsētu, tos par nelielu samaksu var nopirkt veikalā. Vairs tā nesaku. Mājas kartupelis ir viena lieta, bet veikala pavisam kas cits. Es pat vistu olas pārku laukos, pie Kārļa. Ja vien viņam ir ar ko dalīties, viņš man atved olu kastīti uz Degumniekiem reizēm ar traktoru, pa ceļam uz citiem darbiem. Šajā visā ir tāds īstums, ko ikdienā var nepamanīt.

Lauku sajūtu pilsētā noķeru nakts tirgū. Audzēju uz balkona savus tomātus un baziliku. Pagājušajā gadā bija laba raža, šogad stādīšu atkal!

Laukos ir mazas darba iespējas. Ir jau tagad daudz attālinātā darba piedāvājumu, bet ne visas profesijas

tā var strādāt. Arī es, iespējams, tā varētu ar datoru un Degumniekos, bet bail, ka tad tas Degumnieku šarms pazustu, to ierautu ikdienā. Arī Rīgā eju uz darbu, lai mājas paliek atpūtai un man. Aiztaisu durvis, un darbs paliek aiz tām.

Zinu, ka esi Čakla Degumnieku bibliotēkas lasītāja!

Šeit paldies jāsaka bibliotekārei Valentīnai. Sāku ar akciju „grāmatu bingo”. Pirms tam latviešu autoru darbus nelasīju, tagad lasu. Bibliotekārite zina manu lasīšanas gaumi, piemēram, ka dzeju lasīt man nepatīk. Mana mamma arī ir liela lasītāja, bet viņa lasa tikai latviešu autorus. Pērku grāmatas arī pati, īpaši kad ir akcijas un tās var iegādāties par pieņemamu cenu. Plauktā stāv manas mīļākās grāmatas, ko citiem iedodu palasīt, bet pavisam neatdodu. Tās ir „Trīs draugi”, „Krusttēvs”.

Nesen, lai grāmatas ātrāk atgrieztu Degumnieku bibliotēkā, sūtīju tās atpakaļ ar Omnivu. Tā tāda mūsdienu ekstra, kad attālums vairs nav tik liels šķērslis. Iespējams, varētu arī citreiz šādi nogādāt grāmatas atpakaļ bibliotēkā.

Kādi ir tavi hobiji?

Lasīt grāmatas, braukt ar riteni. Nu jau pagāšgad izbraukti vairāki maršruti pa Latviju. Pirmais bija Rīga – Jaunjelgava – Aizkraukle. Interesanti bija redzēt Daugavu no cita skatu punkta. Nebija viegli, bet patika.

Otrs maršruts bija no Kokneses līdz Mārcienai. Kopējais garums ap 70 kilometriem. Visa maršruta garumā vien desmit procenti bija asfaltēts ceļš. Beigās bija pavisam grūti, astes kauls sāpēja. Vēl saplīsa manas saulesbrilles, tā nav ekstra, tā ir mana vajadzība, jo ilgi saulē bez brillēm sāp galva. Beidzās ūdens, no sērijas „viss slikti”. Mans ceļa biedrs iesmēja, ieraugot norādi uz pansionātu, lai es braucot tur, ja grūti. Izturēju un tagad ir skaistas atmiņas. Šie ir varbūt garākie braucieni, ko pieminēju, bet ir arī īsāki, kad ar draugiem karstā vasaras naktī nobraucam 50 km.

Pagājušajā vasarā ar riteni apbraucu apkārt Lubāna ezeram. Secināju, ka visskaistākais ezers ir pavasarī – aprīlī. Tad ir putnu paradīze, gulbji, zosis katrs „runā” savā valodā. Augustā, kad braucu, tas bija tāds vienmuļš,

turpinājums no 11. lpp.

bet atmiņā palikuši gārņi, ļoti graciozi putni.

Man ļoti patīk kustēties, arī uz darbu eju kājām. Sapņoju par iešanu pa jūrtaku. Tas man nākotnes plāniem.

Kas tev vislabāk garšo?

Noteikti mammas ābolmaize, ko viņa cep rudenī. To vienmēr vedu līdz uz Rīgu, to nevar neviens pārspēt! Lai piedod man mana mamma, bet tāds Kurzemes strogonovs, kādu taisa mūsu pavārīte Skaidrīte, nav ēsts nekur! Vēl viņa gatavoja tādu miežu biežputru, kur graudiņi nebija salīpuši, nu tā ir māksla! Vēl atmiņā ir marinēti ķirbji Skaidrītes izpildījumā, vispār es par ķirbjiem neesmu sajūsmā, bet skolā ēdu, liku vēl papildporcijas. Ļoti žēl, ka šogad netiku uz Skaidrītes Ziemassvētku kafejnīcu, nu tas ir kas fenomenāls. Katru gadu gaidīju, arī skolas laikā. Re, kādas man tās sajūtas par garšām!

Pastāsti, vai tiecies ar saviem

Degumnieku skolas klases biedriem?

Jā! Tiekamies ar klases biedriem, piemēram, šogad satikāmies pie Indiras, viņas mājās. Domājam, ka nākamajā gadā varētu visi sabraukt pie Jāņa Ogrē.

Kad bija skolas salidojums, mēs atbraucām no Rīgas, citi pat mēroja ceļu no ārzemēm, bet vietējie neatnāca. Lai vai kā, tāpat kopā bijām septiņi, kas bija visai daudz. Palicis atmiņā, ka Skaidrītei salidojumā tika veltīti visskaļākie aplausi. Laikam jau ne man vienai tās garšas kārpiņas lutinātas. Ļoti patika mūsu skolas salidojums, tas bija kas īpašs, jau gaidu nākamo. Biju arī savas ģimnāzijas salidojumā, jā, tas norisinājās Hanzas peronā, bet tas nebija tik mīļi kā mazajos Degumniekos.

Pastāsti, kas mums te pietrūkst?

Patīk, ka ciemata ļaudīm ir tik daudz iespēju visur kur iesaistīties, manā laikā tā nebija. Tagad ir MFC „13.

km”, teātris, ansamblis, dejas. Viss šeit notiek. Manā skatījuma Degumnieki nepanīkst. Ir arī iespēja apmeklēt kultūras pasākumus, lasīt grāmatas.

Te ir skaisti!

Tavs moto!

Vienmēr un visur saki taisnību, tad nebūs jādodomā un jāuztraucas par to, ko sacīji!

Es esmu īsta Latvijas patriote, nekad neesmu gribējusi braukt prom no Latvijas, bet nenosodu arī tos, kas ir aizbraukuši. Mums te ir četri gadalaiki! Katram savs skaistums. Mans vismīļākais ir pavasaris, tāds zaļums, kāds ir pavasarī, vairs nav redzams citā gada laikā.

Es izaugu Degumniekos, es zinu, kādai jābūt īstai ziemeļiem!

Paldies Madarai par sarunu, tā bija iedvesmojoša!

Dace Kalniņa

Foto no personīgā arhīva

Pārdomas

Jaunā gadā sveikt varbūt ir par vēlu, jo pavasaris vairs nav tālu. Tālab, lai veicas zemniekam, Latvijas īstenam saimniekam!

Protams, zemes rūķa darba tikumam neiztikt bez Latvijas varas kungu un dāmu labvēlīgas politikas. Šoreiz gan gribu apspēlēt tēmu – „Vai ar to pašu maizi ēd?” Mūsu valoda valsts līmenī, izloksnes Latgalē, Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē, šķiet, pēc jaunākās zemes reformas arī Sēlijā. Aizmirsu dialektus, arī lībiešu valodu.

Mans jājamzirdziņš ir latgaliešu literārā (rakstu) valoda. Šai ziņā cūcības turpinās arī šogad, izskatās, ka tas notiek (ar tīšu vai netīšu) attiecīgo valsts struktūru atbalstu. Runa ir par reformatoriem, kuri „atdzīvina” (mēģina visur – TV, radio, šur tur presē, arī dabā – ceļa zīmes, vietu un skolu nosaukumi) sen apklusināti Vitebskas guberņas laiku rusificēto latgaļu „mēli”. Mēs, kuri, iestājamiem par valsts valodai pietuvināto P. Stroda ortogrāfiju, esam katastrofālā mazākumā, varam publicēties vien Latgales Kultūras centra izdevniecībā (kuru faktiski ir bankrotējusi) „Rēzeknes vēstis” – tas arī viss. TV un radio būt ir liegts. Bet varbūt ir pareizi, jo aicinā-

jumam parakstīties par pareizu latgaliešu rakstu valodu, kur vajag 1000 parakstu, pusgadā vēl nav „dabūta” desmitā daļa. Laižamies dibenā, un no Viņsaules pēc dažām desmitgadēm klausīsimies, kā aiz Lubāna ezera ārdās krievvalodīgie. Vai pārspilēju? Diezin vai. Jau tagad Varakļānos ceļu norādes sataisītas, lūk, kā: Varakļuoni. Jau tagad Baltinavas vidusskolu rotā: „Baltnovas vidusskola”. Gana „reklāmas” arī citur pierobežā. Varakļāni, ja pievienosies Madonai, cerams, no šī posta izglābsies. Un vai dzirdējāt Latvijas radio – 1 „Kolnasātā” (2024. gada 13. janvāra raidījumā), ka jūs esat čūļi (Ošupes pagastā taču vairums ir vidzemnieki!). Es dzimis latgalietis, atvainojos šo nožēlojamo čangaļu vietā (vārdā). Kas to teica? Varētu pateikt, nav bail, bet žēl tērēt tinti un papīru, kauns, ka „nosarks” papīrs no vārdiem, kurus veltītu reformatoru bandai. Vien bildīšu kārtējos viņu melus. Latgaliešiem, lūk, esot vārds „saime”, jo „ģimene” nav un nav vajadzīgs, to lai lietojot čūļi. Palūkojos vairākās P. Stroda pareizrakstības vārdnīcās, kur melns uz balta pausts gan par „saimes”, gan „ģimenes” esamību, derīgu lietošanā gan runā, gan rakstos. Un

tagad jāvaicā, kurā vietā reformatoros ir sauklis „Vienoti Latvijai!” un kurš tad šķeļ Latvijas saimi (novadus). Valoda šai ziņā ir varbūt spēcīgāks ierocis par tankiem. Lai atceramies, ka PSRS laikā zudībā gāja 100 tautas. Vai tās izkāva Staļina bandas? Nebūt nē! Spēcīgs, iznīcinošs faktors bija piespiedu rusifikācija. Un vai tā, starp citu, Latvijā pēc 33 gadiem ir novērsta? Nebūt nē! Verga gēns latvjos vēl (diemžēl) ir dzīvs, bet varas kungi un dāmas šai ziņā visas šīs trīs desmitgades ir, atvainojiet, muļļājušies. No otras puses, kas šos varas kungus un dāmas iebīdīja augstajos krēslos?

Lai saka, ka viens nav karotājs, tomēr, tomēr... Par spīti visam arī šogad top LKC izdevniecības „Tāvu zemes kalendars – 2025” un „Olūts” (Avots). Bet TZK – 2024. gada izdevumu pacentīšos nodod arī bibliotēkā. Tur „skolu”, „da”, „dzelu” u.c. krievu žargonu nav. Un lasās viegli, jo nav arī leikumoto „uo”, bet solīdais „Ō”. Tāpēc rakstiet (var valsts valodā, jo LKC izdevniecībā „pārtulko” latgaliski), dodiet foto par dzimtas vēsturi (foto atdod atpakaļ). Īpaši aicinu kolēģi Ināru Balto, kurai šai ziņā ir laba pieredze!

Jūlijs Augusts Trops

Esmu apmierināta ar to, ko daru

Labdien, lasītāj, pirmajā šā gada avīzītē! Turpināšu iesākto. Uzrunāšu pagasta cilvēkus, lai padalītos ar savām domām, savu ikdienu.

Šoreiz uzrunāju Zvidzijas pusē dzīvojošu saimnieci, kas ikdienā rosās savā saimniecībā – Rutu Stalbergu.

Pastāsti par sevi!

Esmu dzimusi meirāniete. Tagad jau trīsdesmit sešus gadus dzīvoju Zvidzijas pusē, kopā ar vīru Vladimīru. Esmu četru dēlu mamma un omīte pieciem mazbērniņiem. Vecākais dēls dzīvo un strādā Jēkabpilī. Vidējais – Ogrē, jaunākie dēviņi ir netālu no mums savās ģimenēs.

Daudzus gadus strādāju tirdzniecībā – Lubānas patērētāju biedrībā par veikalnieci. Strādāju arī „Aiviekste” cūkkopībā pie sivēnmātēm. Tiku slaukusi arī govīs. Vīra kungs arī strādāja saimniecībā par šoferi. Tagad strādā Zemkopības ministrijas nekustamajos īpašumos un nodarbojas ar rūpniecisko zveju.

Es pati tagad strādāju savā nelielajā saimniecībā, kurā pavadu lielāko daļu laika, jo, kā zināms, lauku sētā darba daudz. Esmu apmierināta ar to, ko daru. Pati sev priekšniece – neviens mani nekomandē. Lai gan, kā zināms, pastāv arī ļoti lielas birokrātijas prasības no valdības puses, bet, paldies Dievam, pagaidām tiekam ar to galā.

Pastāsti par to zvejošanu. Vai vīrs to zelta zivtiņu ir izvilcis? Varbūt arī pati zvejo?

Kādreiz, kad biju maza meitene, gāju uz Aiviekstes upi makšķerēt. Ļoti patika. Makšķernieki bija mani ievērojuši un iesaukuši par mazo makšķernieci. Man arī tīri labi veicās, tiku izvilksusi daudz zivtiņu. Tagad gan vairs ar to nenodarbojos. Zivju tīrīšana man nekādas problēmas nesagādā, jo tās pārsvarā tīra vīrs – pats taču zvejnieks! (Smaida)

Savas nozvejotās zivtiņas kūpina. Ja kādam vajag zivis, brauc paši pakal, pasūtījumu netrūkst, jo zivis jau ir garšīgas un veselīgas. Novērtē arī to, ka zivtiņas augušas tepat Lubāna ezerā. Lai gan mums tepat tik liela ūdens tilpne, zvejnieku, kas nodarbojas ar rūpniecisko zveju un pārstrādi, nav daudz. Saimnieks reizēm brauc arī uz tirgiem, pārsvarā uz Lubānas Mīķeldienas gadatirgu, arī uz Madonu

Izbrauciens ezerā.

vai tepat uz Aviācijas svētkiem. Kā ar to zelta zivtiņu? Iespējams, ir noķēris – lielākā noķertā zivs – 14 kg smaga karpa – varbūt tā ir (smejas)!

Tavas domas par mūsu Latviju?

Vairāk vai mazāk, bet tomēr ir drūmas domas. Jaunas darba vietas neredz, bet visu tik likvidē, tās pašas, kas vēl ir. Tiek aizvērti pastis, pat skolas. Uzskatu, ka tas ir nepareizi. Lauku skolās mācās bērni, kuri ir daudz labāk uzmanīti, dots sirsniņums un arī gudrība tiek audzināta daudz labāk kā pilsētas skolās, kur klasēs ir daudz bērnu un nav tādas individuālas pieejas katram. Ko jaunieši darīs laukos, brauks projām no Latvijas? Paliks tikai vecā kaluma cilvēki, kuri apkops savu zemes stūrīti. Bet cik ilgi? Ja tā padomā, arī Zvidzienā kādreiz bija veikals, pasts. Vēl senāk arī skola. Visu aizslēdza, jo, protams, nav cilvēku, bet kādreiz bija.

Priecājos par jauniešiem, kurus piesaista lauku darbi.

Tagad vēl tās šausmas, kas notiek pasaulē, Ukrainā. Nedod Dievs, ja ļaunums gūs panākumus. Mums visiem jātic labajam un jādzīvo līdzī tautai, kura cieš.

Uzdošu tev ātros jautājumus!

Kurš gadalaiks tevi iedvesmo?

Katrs gadalaiks ir ar savu skaistumu. Mani iedvesmo vasara – ar sauli un siltumu. Viss aug un zied! Mums savā zemītē ir ļoti skaisti. Cik skaisti zied savvaļas puķītes pļāvās, nenopriecāties. Kur nu vēl pagalmos puķu dobēs audzētās, katras saimnieces prieks un lepnums.

Kuras puķes ir „tavas”?

Ļoti patīk dālijas, tām ir tik daudz

dažādas krāsas un nokrāsas. Otrajā vietā likšu gerberas. Bet katrai puķītei savs skaistums, tāpat kā cilvēkam.

Kādas konfektes garšo?

Ļoti garšo šokolādes konfektes.

Kādi svētki tev sirdij tuvāki?

Patīk gan Lieldienas, gan Ziemassvētki. It sevišķi Līgo svētki, jo tie ir vasaras viducī un tiem piemīt maģisks spēks.

Jaunie svētki, kā Valentīndiena, Helovīns, nav priekš manis. Esmu veco laiku cilvēks, tie lai paliek jaunajiem.

Kas ir mīlestība?

Mīlestība... (ilgi domā), grūti pateikt. Tas ir ļoti plašs jēdziens. Katrs to izjūtam savādāk. Noteikti tā ir tad, kad otrs cilvēks prot tevi uz klausīt, saprast, kad vari uzticēties un, protams, arī samīļot.

Kāda ir tava mīļākā krāsa?

Zila. Kāpēc? Zilas debesis, vai nav skaisti? Zilas acis, arī skaisti! Zila kleita, nu, super!

Ko tu novēlētu katrai sievietei?

Mīliet! Esat mīļētas! Cieniet pašas sevi un tad arī citi jūs cienīs. Veltiet laiku sev, cik nu tas ir iespējams. Tas rada prieku sev un savai dvēselei. Ja pašai iekšā būs prieks, tad arī visa pasaule liksies skaista.

Tavs vēlējums visiem.

Mieru! Mieru sev un pasaulei! Veiksmi, spēku un ticību sev! Domāt pozitīvi, labas domas un tad tās arī piepildīsies.

Paldies, Ruta, par skaisto interviju! Novēlu to visu arī tev!

Ināra Baltā

Foto no ģimenes arhīva

Esam saprotoši, neesam vienaldzīgi...

Vairāki pagasta iedzīvotāji ir vērsušies pie manis ar lūgumu uzrakstīt avīzē viņu ieteikumus, domas, sašutumu...

Es arī piekritu viņu sacītajam.

Jauki, ka ej pa ielu un pretī nāk smaidošs cilvēks, pasveicina. Un ja vēl apjautājas – kā iet, kā jūties! Tā diena uzreiz top gaišāka, un rodas prieka

dzirksteles. Bet katrs jau mēs esam atšķirīgs, katram savs raksturs.

Saprotoši... jauki, ka jauniešiem ir interese par tehniku, par mūziku, dziesmām. Tas būtu jādara saprāta robežās. Ir bijuši gadījumi, kad tiek ar motocikliem braukts pa iekšpagalmiem ar lielu rēkoņu un ātrumu.

Te centrā dzīvo jau dažāda vecuma cilvēki – mazi bērni, veci cilvēki. Lūgums no iedzīvotāju puses to nedarīt pie daudzdzīvokļu mājām un centrā. Ir taču citas vietas, kur braukt un izmēģināt ātrumu, neesam jau pārapsūdzināta pilsēta.

Ināra Baltā

Vienaldzīgi...

Kā jau ciemata centrā, dzīvo dažādas ģimenes. Ir klusas, kuras reti kad var redzēt. Ir tādas, kuras bieži pastaiģājas, mīl dabu. Protams, ir arī tādas, kuras mīl lietot alkoholiskos dzērienus, un tad bieži tiek izraisīti strīdi. Policija pēdējā laikā diezgan bieži ir redzēta mūsu pusē. Protams, ka katrs dzīvo tādu dzīvi, kādu vēlas un kādus dzīves ceļus ir izvēlējis. Labi, ka labi, bet reizēm šie nemieri var beigties le-

tāli, tas liek aizdomāties.

Kaimiņ, ja redzi, dzirdi vai jūti ko sliktu, neesi vienaldzīgs! Ieklausies, steidzies palīgā konfliktu novērst! Neesen bija konfliktsituācija, kurā iejaucās jauns puisis. Paldies viņam par to, jo, iespējams, šis gadījums nebūtu beidzies labi. Ne tikai Degumnieku centrā ir uzmanīgi un iejūtīgi cilvēki, bet arī Ošupes centrā ir kāda kundze, kura nav vienaldzīga par tur notiekošo.

Cenšas palīdzēt gan veciem cilvēkiem, gan konfliktsituācijās.

Arī es, ejot pa ciemata centru, neeju vienaldzīgi garām cilvēkam, kas iekritis grāvī. Nekad nevar zināt, kad guļošais ir salietojies grādīgos dzērienus un kad viņam ir kļuvis slikti.

Dzīvosim draudzīgi! Cienīsim viens otru un palīdzēsim cits citam!

Ināra Baltā

Brigadieru kāzas

Šoreiz pastāstīšu par kādām lustīgām laulībām. Kad atnācām uz Degumniekiem, tad Līvija un Jānis Stulpiņi bija neprecēti – jauni cilvēki. Gaidījām septiņus gadus, kad tad Jānītis Līviju bildinās. Kad beidzot tas notika, tad man un Mārtiņam uzticēja vedēju lomu. Lasot tautas dziesmas ir skaidrs, ka agrāk jau uz baznīcu brauca ar zirgiem, un tā kā sarakstīšanās notika ciema padomē, kas tolaik atradās Gaigaliešos, tad nolēmām, ka arī mēs turp brauksim ar zirgiem. Tad viņu bija ļoti daudz – fermās tepat centrā, Kalnagalā, Ozoliņos u.c. bija zirgi, ar ko pievest teļiem barību. Tā kā no tikumības viedokļa nevar vest līgavu un līgavaini vienās kamanās, atradām divas. Veltas tantei bija sirms ērzelis un brigadierei Melitai Tonnei skais-ta melna ķēve, kurai notinām baltas priekškājas. Abi tika izvēlēti par kamanu vilcējiem. Kamanās vēl vajadzēja izklāt baltas seģenes, pārējiem kāzu viesiem vajadzēja samierināties vien ar parastiem sēžamiem.

Lai viss būtu iespaidīgāk, nolēmām, ka pa priekšu „karavānai” jās uz zirgiem Gunta Pedele un brālis Māris Kokars. Māris jau laiku pirms tam gāja mācīties jāt, bet sūdzējās, ka zirgs viņu

nemīlot. Es vēl brēcu, kas tu par vīrieti, ka nevari iemācīties uz zirga jāt. Abiem rumakiem atradu sarkanu samtu, ko palikt zem sedliem. Skaisti!

Tā nu pie kluba visi sastājās rindā. Nezinu, kas tiem dzīvniekiem uznāca, bet visi sāka auļot. Laimonis Koļesņikovs jau pret skolu bija izsviests no ragavām un zirgs auļoja uz Kalnagalu. Līdz Ozoliņiem mums pārējiem gāja labi, vienās kamanās – Mārtiņš ar līgavu, otrās – es ar līgavaini. Mašīnas jau tad uz ceļa bija retums, bet tieši pret Ozoliņiem nāk pretī auto. Veltiņas ērzelis pacēlās uz pakāļkājām, paldies Dievam, ilksi nesalauza!

Līgavas uzdevums ir piesiet pie ilkss cimdu pāri, bet kamēr jauno pāri laulāja, Veltiņas ērzelis cimdu pāri bija apēdis, Līvijai vajadzēja meklēt jaunu. Laulību cerimonijas laikā Māris Kokars laikam bija nosalis, jo bija ziema un kaut ko iedzēris, lai sasildītos, tādēļ atpakaļ jānot, bieži sasvērās uz vienu un otru pusi, bet nekas traģisks nenotika.

Klubā galdi bija klāti gar visām sienām, cilvēku arī bija ļoti daudz. Tad vēl ēdnīcas nebija, visu gatavoja skolā, ceļš slidens, tad nu nabaga saimniecītes ar saviem kastroljiem uzmanīgi nāca pāri ceļam. Cik uz galda uzlika,

tā ēdamais momentā pazuda, laikam jau beigās viss bija kārtībā, un ciemiņi bija paēduši. Nekādi nevaru atcerēties, kas kāzās bija muzikanti, bet visi dziedāja un dejoja. Lai „lembasts” būtu vēl lielāks, tad Evalds Kančs tepat no fermas paņēma zirgu un ieveda klubā, viņš uzvedās kulturāli, ar šausmām domāju, kas nu tīrīs, ja nu tomēr tas lopiņš kaut ko sadomās... Kāzas organizēju, ņemot par pamatu tautas dziesmas, un tajās bija teikts, ka otrā dienā jaunais pāris sēžas zirgā un apjāj ap eglīti. Eglīte mums bija iesprausta aiz kluba, bet zirga nebija pa rokai, tad nu Jānis paņēma līgavu plecos un auļoja ap eglīti.

Stulpiņu pāris tika pie trīs meitām, daži vīri jau jautāja Jānim, kāpēc viņam meitas vien. To, ko viņš atbildēja, neteikšu. Jānītis jau bija dzejnieks, kas varēja apdzejot gan labas, gan sliktas lietas. Mūsu paaudzes laiks ir aizgājis, nav vairs ne Līvijas, ne Jāniša, māja ir tukša, bet dzīve nav bijusi veltīga, ir taču meitas, mazbērni, mazmazbērni.

Arī sovhoza laikos notika ne tikai sliktas lietas, bet arī labas un uzjautrinošas.

Ar atmiņu stāstu dalījās

Elita Zaube

Bibliotēkas ziņas

Ošupes pagasta bibliotēka sveicina savus lasītājus 2024. gadā! Gada sākumā bibliotēku vadītāji atskatās uz iepriekšējā gadā paveikto. Pērn Ošupes pagasta bibliotēkā ir bijuši 182 aktīvi lasītāji. Protams, gribētu, lai šis skaitlis ir lielāks, jo tie ir tikai 20% no visiem pagasta iedzīvotājiem. Pagājušajā gadā kopumā bijuši 2973 grāmatu izsniegumi, no tiem 880 bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem, kā arī 1304 periodisko izdevumu izsniegumi. Paldies ikvienam bibliotēkas lasītājam, tomēr vissirsnīgākais paldies čaklākiem lasītājiem, kuri izlasījuši visvairāk: 1. vieta – 215, 2. vieta – 214 un 3. vieta – 180 seriālizdevumus, kā arī 1. vieta – 199, 2. vieta – 97 un 3. vieta – 96 grāmatas. Ļoti liels prieks par jaunajiem lasītājiem, no kuriem čaklākie izlasījuši 66 (1. vieta), 49 (2. vieta) un 37 (3. vieta) grāmatas.

Paldies Silvijai Tropai un Ventim Zelčam par palīdzību grāmatu piegādē!

Pagājušajā gadā bibliotēka par pašvaldības līdzekļiem iegādājusies 167 jaunas grāmatas, saņemtas arī grāmatas projektu ietvaros un dāvinājumi. Lasītājiem bijusi iespēja iepazīties ar 11 nosaukumu preses izdevumiem.

Šā gada sākumā bibliotēkas čaklākie lasītāji un citu aktivitāšu atbalstītāji tika aicināti uz pasākumu „Tu drīksti visu gaismu sakrāt sevī, tu vari gaišo citiem dot”, kurā apmeklētājus iepriecināja Degumnieku pamatskolas 2./3. klase un skolotāja Ineta Strode ar savu uzvedumu „Mēnešņa stāsti”.

Aktīvi bērnu žūrijā darbojās 1. klase un skolotāja Indira. Paldies ikvienam „Lasi un vērtē 2023” žūrijas lasītājam.

Līdz 15. martam foajē pie Ošupes pagasta bibliotēkas katru darbdienu no plkst. 8.00 līdz 17.00 apskatāma Irinas Mālnieces fotoizstāde „Dabā kustoņu tik daudz”. Izstāde tika atklāta 13. februārī. Fotografiju autore Irina Mālniece jau vairākus gadus ir pievēršusies putnu izpētei. Kopā ar kādu no ģimenes locekļiem, dodoties tuvākos vai tālākos izbraucienos, Irinai vienmēr līdzī ir fotokamera, ar kuru tiek iemūžināti gan putni, gan dzīvnieki.

turpinājums 16. lpp.

SMAIDU STŪRĪTIS

- ❖ Vieniem dzīve sākās pēc 40, citiem pēc 100 gadiem.
- ❖ Ne tikai dzeguzes savas olas mētā pa citu ligzdām.
- ❖ Aizpildot ienākumu deklarāciju, neaizmirstiet aklē „apgādājāmie” ierakstīt – „valsts”
- ❖ Fermeris pieņem darbā jaunu darbinieku. Iesim, es tev parādīšu, kā slaukt govī. Jaunais darbinieks minstinās: „Varbūt man sākt ar teļu?”
- ❖ „Mammu, mammu, mani atnesa stārķis?”
„Nē. tevi pieķēra vārna!”
- ❖ Mīļais, atceries, pirms kāzām tu man dāvāji ziedus un dārgas dāvanas! Kāpēc tu vairs tā nedari? Vīrs: „Tu kādreiz esi redzējusi makšķernieku, kas baro ar ēsmu jau noķertu zivi?”
- ❖ Ar mīlestību ir tāpat kā ar motociklu – vai nu trešais lieks, vai blakusvāģi.
- ❖ Agrāk ar sievieti apakšbiksēm varēja nomazgāt „kamažu”, tagad pat brilles nevar notīrīt!
- ❖ „Kā jūs gūstat apmierinājumu?”. „Lēnām!” „Kāpēc lēnām?” „Šņabis jau momentāli neiedarbojas!”
- ❖ Mans kaimiņš ir īsts pasaku džins. Tikko attaisu pudeli, šis jau klāt!
- ❖ Man ir pats romantiskākais vīrs uz zemes! Iedomājaties, viņš pat sāka raudāt, ieraugot, ka es uz viņa mašīnas ieskrāpēju sirsniņu!
- ❖ „Jaunkundz, jūs mīlat dzīvniekus?” „Jā!” „Nemiet mani pie sevis, es esmu tāds lops!”
- ❖ Šodien saņēmu algu, būs labi – varēšu uzdzīvot, pēc tam pārdzīvot..., un pēc tam mēģināt izdzīvot...

No Ulda Dektera anekdošu krājumiem atlasīja Ināra Baltā

turpinājums – 15. lpp.

Neturēt sveci zem pūra un izveidot fotogrāfiju izstādi, lai to varētu apskatīt ikviens apmeklētājs, Irinu pamudinājusi Lubāna mitrāja informācijas centra vadītāja Agnese Kruste. Irinas stāstījums izstādes atklāšanā bija humora pilns un aizraujošs. Pasākuma noslēgumā, kopā darbojoties, tika pagatavoti putnu gardumi. Paldies Irinai un Agnesei par iespēju apskatīties brīnišķīgās fotogrāfijas!

Kas sagaida lasītājus 2024. gadā?

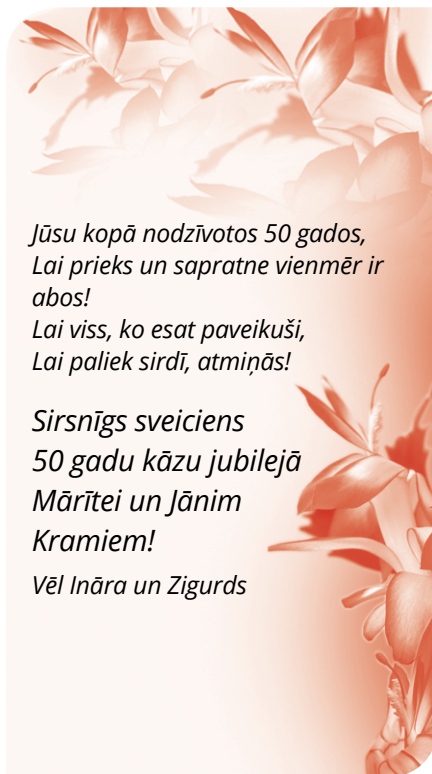
Priecāšos par katru jaunu lasītāju, jo lasītāji ir galvenā bibliotēkas bagātība. Šajos laikos, kad daudzas iestādes tiek slēgtas vai samazināts to darba laiks, arī man bieži tiek uzdots jautājums: „Vai tad bibliotēku neslēgs?” Interesantākais, ka šo jautājumu bieži vien uzdod tie cilvēki, kuri bibliotēku apmeklē reti. Čaklie lasītāji šādu jautājumu parasti neuzdod, jo ir pārliecināti, ka viņi ir vajadzīgi bibliotēkai, bibliotēka ir vajadzīga viņiem un tā pastāvēs vienmēr.

Reizi mēnesī (izņemot vasaras mēnešus) bibliotēkas krājums tiks papildināts ar jaunām grāmatām, par kurām parasti informācija tiek ievietota sociālajos tīklos. Tāpat kā citus gadus,

tiks veidotas grāmatu izstādes. Šogad tie būs vairāki izstāžu cikli: „Latviešu grāmatai 500. Iepazīstam Latvijas izdevniecības”, „Horoskopi, horoskopi”, mēneša jubilāri, „Ko šodien lasīsim?”, bērniem katru mēnesi būs pieejama jauna izstāde „Zini, mini vai uzzini!” Periodikas cienītājiem šogad pieejami žurnāli „Annas Psihologija”, „Ieva”, „Ievas Stāsti”, „Ievas Veselība”, „Irl”, „Mans Dārzs”, „Praktiskais Latvietis”, „Privātā Dzīve”, „100 Labi Padomi”, „Zintnieks” un laikraksts „Stars”.

Vēlos arī atgādināt, ka bibliotēkara darbs nenotiek tikai bibliotēkā. Es aktīvi apmeklēju seminārus, kursus, piedalos gan Madonas novada bibliotēkas, gan skolu rīkotajos pasākumos, tāpēc gadās, ka bibliotēkas durvis ir slēgtas. Par darba laika izmaiņām es paziņoju sociālajos tīklos, bet ne katram tie ir pieejami, tāpēc pirms bibliotēkas apmeklējuma vienmēr drošāk ar mani sazināties. Saziņai ar bibliotēku lūgums izmantot **tālruni 25759963** vai e-pastu **valentina.kruska@madona.lv**

Ošupes pagasta bibliotēkas vadītāja **Valentīna Kruška**
Foto no bibliotēkas arhīva

*Jūsu kopā nodzīvotos 50 gados,
Lai prieks un sapratne vienmēr ir
abos!*

*Lai viss, ko esat paveikuši,
Lai paliek sirdī, atmiņās!*

*Sirsniņgs sveiciens
50 gadu kāzu jubilejā
Māriņai un Jānim
Kramiem!*

Vēl Ināra un Zigurds

LĪDZJŪTĪBA

*Atkal, zeme, tava velēna vaļā tiek
klāta.*

*Atkal viena dziesma līdz galam
izdziedāta.*

MIRUŠI

Raivis Broks 04.12.2023.
45 gadu vecumā.

Gunārs Kaļinovskis 21.01.2024.,
75 gadu vecumā.

Ainārs Vanags 25.01.2024.,
53 gadu vecumā.